

Joop van Riessen

Vergelding

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

1

De kogelregen uit de baby-uzi veroorzaakte een hels kabaal op de Amsterdamseweg. Het was op een vrijdagmorgen in september, rond de klok van elf.

Bewoners in hun Amstelveense huizen keken op, zich afvragend wat er aan de hand was, maar wandelaars op straat verstijfden van schrik; een enkeling begreep direct wat er gebeurde en probeerde dekking te zoeken achter een geparkeerde auto.

Even leek het alsof het leven in de directe omgeving van de schietpartij tot stilstand kwam.

Wie nog durfde te kijken, zag voor het verkeerslicht een Mercedes staan, met daarnaast twee mannen in zwartleren pakken op een motor. De man achterop bewoog het wapen secuur heen en weer, ondertussen het magazijn op de Mercedes leeg schietend. De ravage in de auto moest verschrikkelijk zijn.

Zelfs toen de bestuurder omdraaide en de motor luid brullend wegschoot, ging het schieten nog door. Uiteindelijk stierf het geluid weg en werd het stil. Iedereen hield de adem in, bleef op een eerbiedwaardige afstand van de wagen die met versplinterde ruiten leek te wachten

op de eerste omstander die de confrontatie aan zou durven. Maar wie kon de moed opbrengen om te gaan kijken naar de slachting die was aangericht?

Niet veel later waren er sirenes, werd de omgeving afgezet met linten. Pas vanaf dat moment leken steeds meer omstanders zich bij de rood-witte linten te durven verzamelen om de intense schrik met elkaar te delen. Er werd druk en verontwaardigd gepraat. Hoe kon zo iets toch op klaarlichte dag hier gebeuren? Er hadden wel kinderen kunnen langsfietsen!

‘Amstelveen? Het lijkt Amerika wel!’ riep een oude dame en klemde haar handtas demonstratief tegen haar buik. ‘Een schandaal, dat is het!’

‘Criminelen,’ stelde iemand anders nuchter vast. ‘Je wordt niet zomaar doodgeschoten.’

Een grote blauwe vrachtwagen met het opschrift ‘calamiteitervoertuig’ arriveerde. De forensisch specialisten in witte pakken begonnen aan hun werk; een liquidatie was inmiddels tot een routineklus geworden. Ze zetten een grote tent op om de sporen op de Mercedes te beschermen tegen een eventuele regenbui.

Uit het niets doken ook de journalisten en tv-camera’s op, filmend en wachtend op commentaar van de politie. Het was de zoveelste

liquidatie in een paar jaar tijd; ze waren de tel inmiddels kwijtgeraakt. De enige relevante vraag was of er dit keer daders aangehouden waren. Pas dan zou het Journaal er zeker een hoofditem van maken.

Iedere vrijdagmorgen waren op het hoofdbureau van politie aan de Elandsgracht de recherchechefs in vergadering bijeen. Anne Kramer was nog een vreemde eend in die bijt vol verveelde en op hun stoelen hangende mannen. Ze was een maand geleden benoemd tot chef van het Bureau Zware Criminaliteit in Amsterdam, een van de zwaarste posten binnen de recherche.

Inspecteur Herman van Hoogen keek om de deur van de vergaderzaal naar binnen, op zoek naar haar.

‘Sorry,’ zei hij en wierp een indringende blik in haar richting, ‘maar er is zojuist weer een liquidatie gepleegd. In Amstelveen deze keer.’

Anne kwam met een ruk overeind. Het moment was gekomen; het was zover.

‘Sterkte Anne,’ zei haar baas.

‘Zet hem op,’ klonk het nog ergens uit de zaal terwijl ze naar de deur liep.

‘Nog geen kwartier geleden,’ zei Herman

kortaf. ‘Ze hebben gevraagd of je haast wilt maken en het schijnt nogal een bloedbad te zijn.’

Anne knikte. Gehaast liep ze over de gang naar haar kamer. Een koele kikker. Ze koesterde haar in korte tijd opgebouwde imago, al wist ze zelf dat het grotendeels op foute aannames berustte. Ze had al vaker lijken en schietpartijen meegemaakt, vooral toen ze een paar jaar op bureau Warmoesstraat werkte, maar dit keer was de spanning sterker voelbaar. Haar hart bonkte. Het onvermijdelijke was gekomen, in de vorm van deze liquidatie. Niet de eerste en vermoedelijk ook niet de laatste, maar het verschil was dat zij dit keer de ploeg zou leiden. Kon ze de daders opsporen, waar anderen gefaald hadden? Je hoofd zit in een strop, meisje, bedacht ze. En met iedere volgende dode werd het touw strakker aangehaald.

Nerveus schoot ze haar jas aan, greep haar tas en rende naar beneden, waar Herman al in de auto zat te wachten. Ze plofte op de passagiersplaats.

‘Nou, daar gaan we dan,’ riep ze met gemaakte vrolijkheid. ‘Op naar mijn eerste.’

Herman haalde zijn schouders op en trapte het gaspedaal in.

Onderweg dacht Anne aan haar eerste maand

in deze functie. Het had in de voorgaande jaren liquidaties geregend en vanaf het moment dat ze erbij betrokken was geraakt, had ze zich er uitvoerig in verdiept. Het ging vrijwel altijd om ruzies in de drugshandel, de dubieuze maar enorme belangen en vooral de vele miljoenen die ermee gemoeid waren. De druk op de recherche om de daders op te sporen was immens toegenomen, vooral dankzij de media, die om het hardst om resultaten schreeuwden. Steeds vaker werd de vraag opgeworpen of de politie wel voldoende gekwalificeerd was voor zulke zware onderzoeken en het gebrek aan opgeloste zaken lag nu ook als een loden last op haar schouders.

Een maand geleden was Anne overgeplaatst naar de recherche. Cok, de secretaresse van de hoofdcommissaris, had haar uitgenodigd voor het beslissende gesprek. Ze was gespannen geweest toen ze Eerenbergs kantoor binnenging. Overplaatsingen werden door de korpsleiding voorbereid en bleven tot het laatste moment geheim, ook voor degene die het betrof. Ze slaakte een zucht van verlichting toen Eerenberg haar meedeelde dat ze naar de recherche ging. Hij zat tegenover haar, de statige man met het grijze haar in zijn onberispelijke uniform.

Een bezoeker kwam altijd op zijn bankstel terecht. Anne lag meer dan dat ze zat, ondertussen trachtend haar aandacht bij zijn woorden te houden. Ze vergat haar koffie en probeerde zichzelf een correcte houding te geven. Eerst haar benen naast elkaar, daarna over elkaar; het ging gewoon niet. En hoe blij ze ook met de uiteindelijke mededeling was, een vriendelijk praatje werd het niet. Eerenberg maakte meteen duidelijk wat hij van haar verwachtte.

‘Dat schieten in de stad moet stoppen, deze situatie wordt voor ons onhoudbaar. Er ontstaat een verkeerd beeld van Amsterdam, zeker als er geen enkele moord wordt opgelost,’ besloot de hoofdcommissaris zijn monoloog.

Anne knikte. Ze verwachtten nu de oplossingen van haar. Het was menens. Tot nog toe had ze genoten van het feit dat ze chef van het bureau Zware Criminaliteit werd. Alle beleerende woorden ten spijt betekende het toch dat de korpsleiding vertrouwen in haar had.

Dat fijne gevoel van een maand geleden was inmiddels wel weg, de wittebroodsweken waren voorbij en ze werd keihard met de neus op de feiten gedrukt. Het lezen van alle eerdere dossiers had haar geleerd dat er niet of nauwelijks aanwijzingen waren in de richting van

schutters en opdrachtgevers. De criminele wereld zweeg als het graf, er kwamen geen bruikbare tips binnen.

De rechercheurs die al een paar jaar met dit probleem geconfronteerd werden, leken er stocijns onder, maar Anne vond ze mat, alsof ze zich erbij neergelegd hadden. Waarschijnlijk was dit het onvermijdelijke gevolg van jaren achter het net vissen.

‘Het bekende recept.’ Herman nam de afslag naar Amstelveen op z’n gemak. Toeters en belen gebruikte hij allang niet meer. Lijken hadden geen haast en de vogels waren gevlogen, zoals altijd. ‘Stilstaande auto voor een stoplicht, motor ernaast. Beide inzittenden op slag dood. De motor is er vandoor gegaan in onbekende richting. Jolanda Blom heeft de leiding, trouwens.’

Via de mobilofoon hoorden ze hoe een zoektocht was ingezet naar de motor, die in de richting van het Amsterdamse Bos verdwenen was.

‘Kansloos. Hij heeft duizend plekken om zich te verschuilen.’ Herman stuurde de wagen vanaf de Kalfjeslaan Amstelveen in. ‘De pers is waarschijnlijk ook al gearriveerd,’ zei hij. ‘Trap er alsjeblieft niet in, Anne. Zeg niks.’

Ieder woord dat je zegt, wordt morgen tegen je gebruikt.' Meer tijd voor goedbedoelde adviezen kreeg hij niet.

Er stond een grote witte tent dwars over de rijweg, zag Anne. Ook zij moest op afstand blijven, niemand mocht in de buurt van de auto komen; elke agent kende inmiddels die heilige voorschriften. Eerst waren de mannen in het wit aan de beurt. Toch probeerde ze zich een beeld te vormen en wierp een blik langs het openhangende tentzeil. De Mercedes was doorzeefd met kogels, de ruiten waren allemaal kapotgeschoten. Zelfs de banden waren lek. Ze dwong zichzelf te kijken. Wat ze zag was verschrikkelijk. Beide mensen moesten op slag dood geweest zijn. Het gezicht van de man kon ze niet zien. Hij hing naar voren over het stuur; zijn nette grijze pak was ernstig bebloed. De vrouw lag schuin opzij tegen het raam, haar gezicht voorlopig nog een onherkenbare massa. Alleen aan haar kleding kon Anne zien dat het een vrouw moest zijn.

Waarom? vroeg ze zich af. Meestal werd alleen de crimineel geliquideerd. Het zou dus wel zijn gangsterliefje zijn geweest, dat ook opgeruimd moest worden. Er waren doorgaans twee redenen om een vrouw mee te vegen als

er schoon schip werd gemaakt: ze deed aan iets mee of ze wist ervan. Vrijwel altijd kwam het op het laatste neer. Je zou zeggen dat er in dit soort situaties geen toevalligheden bestonden; je mocht ervan uitgaan dat de moordenaars alles goed voorbereid hadden. Dat betekende volgens Anne dat vooraf bepaald was dat ze allebei dood moesten.

Ze keek om zich heen op zoek naar Jolanda Blom, maar kon haar niet vinden. Wel zag ze meerdere technische mensen in witte pakken. Voorlopig zouden de lijken in de auto moeten blijven, ook al kon dat nog uren duren.

Herman had opnieuw gelijk, zag Anne vervolgens. Inderdaad stonden er verderop al tv-camera's en journalisten, die haar aanriepen.

'Mevrouw, klopt het dat u de leiding hebt? Kunt u al een paar vragen beantwoorden?' riep een meisje met een microfoon in haar hand. Anne schudde ontkennend haar hoofd, riep terug dat er straks een persvoorlichter zou komen en dat er nog niets te melden viel.

Bij de calamiteitenauto vond ze eindelijk Jolanda Blom.

Het leek erop dat die alles in de hand had. Rustig deelde ze taken in voor de technische rechercheurs, maar ook voor de anderen, die al